



07.01.2025

Asia/8

## § 8

### V 22.1.2025, Valtuutettu Juhani Strandenin aloite liikenneturvallisuuden edistämiseksi

HEL 2024-007953 T 00 00 03

#### Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:  
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

#### Esittelijä

kansliapäällikkö  
Jukka-Pekka Ujula

#### Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Valtuutettu Juhani Strandenin aloite

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Otteet

##### Ote

Aloitteen tekijä

##### Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Valtuutettu Juhani Stranden ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupungin tulee asentaa väistämisvelvollisuuden osoittavat kärkikolmiot kaikkiin korotetun jalkakäytävän risteysiin, väistämisvelvollisuuden selventämiseksi, eikä tällaisia risteysiä tulisi enää rakentaa. Aloite on liitteenä 1.

Ylijatkettu jalkakäytävä parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sekä selkeyttää katuverkon jäsentelyä. Nykyisen tieliikennelain mukainen rakenteellinen ratkaisu itsessään osoittaa väistämissäännön



ja Helsingin kaupunki toimii lainsäädännön tarkoittaman käytännön mukaisesti. Helsinki on aktiivisesti yhteydessä lainsäätäjään lainsäädännön mukaisen käytännön selkeyttämiseksi.

Uusi 1.6.2020 voimaan tullut tieliikennelaki sisältää uuden väistämissäännön. Tieliikennelain 24 § 3 momentin 4 kohdan mukaan ajoneuvolla on aina väistettävä muita tienkäyttäjiä tullessa ajoradalle jalkakäytävän tai pyörätien ylityksen jälkeen sekä kohdan 5 mukaan ajoneuvolla on aina väistettävä jalkakäytävää tai pyörätietä käyttävää jalankulkijaa, pyöräilijää tai mopoilijaa ylittäessä jalkakäytävää tai pyörätietä. Sivukadulta tulevalle ajoneuvolle väistämismuutoksen osoittava liikennemerkki voidaan korvata kadun rakenteella. Tyypillisin esimerkki tästä on ns. ylijatkettu jalkakäytävä.

Uusi väistämissääntö on herättänyt keskustelua ja palautetta on saatu sitä mukaa, kun uusia rakenteellisia ratkaisuja on ilmestynyt katukuvaan. Tämä on korostunut talviaikaan.

Helsingissä ylijatkettua jalkakäytävää käytetään hyvin harkitusti ja tyypillisesti vain kohteissa, joissa korostetaan siirtymistä pääverkon kadulta rauhallisemmalle paikalliskadulle. Lisäksi ylijatkettu jalkakäytävä helpottaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kadun ylittämistä ja parantaa kadun ylittämisen turvallisuutta verrattuna ratkaisuun, jossa käytetään pelkkää suojausmerkkintää ilman rakenteellisia toimenpiteitä.

Ylijatketun jalkakäytävän tarkoituksen ja tunnettavuuden lisäämiseksi kaupunki laati asiasta tiedotteen 19.5.2021, jota päivitettiin 13.10.2022.

Useat kadunrakentamisen ratkaisut perustuvat tyyppiirustuksiin, jotta lopputulos olisi tienkäyttäjän näkökulmasta samanlainen ja siten ymmärrettävämpi eri kohteissa kaupungissa. Liikenne- ja katusuunnittelu- palvelu laati ylijatketusta jalkakäytävästä oman tyyppiirustuksen vuonna 2021. Tyyppiirustuksessa on esitetty mm. yhteensä kuuden sentin korotus saavuttaessa sivukadun ajoradalta jalkakäytävän puolelle. Korotuksen arvioitiin olevan riittävä autoilijoille, mutta samalla vielä pyöräiltävissä. Lainsäädäntö ei ota kantaa rakenteeseen tai korotuksen suuruuteen. Korotuksella parannetaan pääsuuntaa kulkevien jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sivukadun risteyksessä. Rakenteella myös osoitetaan autoilijoille muutosta pääverkon ja paikallisverkon välillä.

Alkuvuodesta 2023 useat kaupungit Kuntaliiton johdolla tapasivat liikenne- ja viestintäministeriön edustajan. Tapaamisissa käytiin läpi kuntien toiveita tieliikennelain jälkiarviointiin liittyen sekä tieliikennelain päivitys- ja selkeytystarpeita. Väistämissäännön selkeys ylijatketun jalkakäytävien osalta nousi korostetusti esille, koska mm. talviolosuhteet



vaihtelevat maan eri osissa voimakkaasti. Kuntaliitto toimitti listan tielikenneläin päivitys- ja selkeytystarpeista ministeriöön 31.3.2023.

Keväällä 2024 liikenne- ja viestintäministeriö järjesti Kuntaliiton, Väyläviraston ja Helsingin kaupungin edustajien kanssa keskustelutilaisuuden väistämisyjärjestelyjen selkeyttämiseksi ylijatketujen jalkakäytävien osalta. Mahdollinen ratkaisu ja liittyminen muuhun säädöskokonaisuuteen on tällä hetkellä liikenne- ja viestintäministeriössä arvioitavana.

Aloitteessa nostetaan esiin erityisesti vaaratilanteet jalankulkijoille ja pyöräilijöille. "Väistämisvelvollisuus risteyksessä"-liikennemerkki eli kärkikolmio koskee ainoastaan ajoneuvojen ja raitiovaunujen välistä väistämistä. Jalankulkijan asemaan merkillä ei ole vaikutusta. Mikäli sivukadulla on kärkikolmio ja kuljettaja ei tiedosta olevansa ylijatketulla jalkakäytävällä, nykyisiä liikennesääntöjä oikein tulkittaessa on perusteltua olettaa, että risteyksessä ei ole suojatietä ja siten autolla ei olisi väistämisvelvollisuutta jalankulkijoihin. Kärkikolmio aiheuttaisi tilanteessa, jossa autoilija ei ymmärrä olevansa ylijatketulla jalkakäytävällä, nykyisen lainsäädännön puitteissa hyvin vaarallisia tilanteita jalankulkijoille väistämissäännön vuoksi. Kärkikolmio on puolestaan turha tilanteessa, jossa kuljettaja tiedostaa olevansa ylijatketulla jalkakäytävällä.

Väistämisen liikennesäännöt ja merkitsemisperiaatteet on ratkaistava lainsäädäntötasolla siten, ettei tienpitäjien tarvitse erikseen tulkita tilanteita, milloin väistämisvelvollisuudesta voi syntyä epäselvyyttä. Liikenneturvallisuuden näkökulmasta ei ole toivottavaa, että kaupungit tulkitsevat eri tavalla väistämissääntöjä ja niiden merkitsemistä. Tienkäyttäjän on voitava luottaa siihen, että väistämissäännöt merkitään yhtenevästi koko maassa. Helsinki noudattaa nykyistä lainsäädäntöä uusia kohteita rakennettaessa. Ennen nykyisen lain voimaan tuloa rakennetuista kohteista "kärkikolmioita" ei ole systemaattisesti poistettu, mutta se tullaan tekemään lain siirtymäsäännösten puitteissa, jos yllä mainittu lainsäädäntömuutos ei etene.

Ylijatketut jalkakäytävät ovat erinomainen rakenteellinen ratkaisu parantamaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sekä korostamaan liikennejärjestelyin kadun muuttumista pääverkon kadusta paikalliskaduksi. Nykyisessä lainsäädännön tilanteessa niitä käytetään harkiten korostamaan siirtymää pääverkolta paikallisverkolle, jota tukee myös liikenneympäristö ja paikallisverkon käyttötarkoitus. Liikenneonnettomuuksien osalta ylijatketut jalkakäytävät eivät ole korostuneet vaarallisina paikkoina. Kaupungilla ei ole tiedossa yhtään jalankulkijaan kohdistunutta onnettomuutta ylijatketuilla jalkakäytävillä. Liittymissä on sattunut muutama ajoneuvojen väliseen omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus. Ratkaisu siis toimii yleensä toivotulla tavalla ja autoilijat osaavat väistää näissä tilanteissa hyvin. Erityisesti siinä vaiheessa, kun



07.01.2025

Asia/8

tämä melko uudehko järjestely tulee tutuksi kaikille. On kuitenkin tärkeää saada valtakunnallisesti yhtenäiset käytännöt järjestelyn toteuttamiseen. Helsinki pyrkii omalta osaltaan edistämään kaikille tienkäyttäjille selkeän ratkaisun löytämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö  
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Juhani Strandenin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

**Ote**

Aloitteen tekijä

**Otteen liitteet**

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 17.09.2024 § 469

HEL 2024-007953 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupungin tulee asentaa väistämisvelvollisuuden osoittavat kärkikolmiot kaikkiin korotetun jalkakäytävän risteyksiin, väistämisvelvollisuuden selventämiseksi, eikä tällaisia risteyksiä tulisi enää rakentaa.

Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6



Ylijatkettu jalkakäytävä parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sekä selkeyttää katuverkon jäsentelyä. Nykyisen tieliikennelain mukainen rakenteellinen ratkaisu itsessään osoittaa väistämissäännön ja Helsingin kaupunki toimii lainsäädännön tarkoittaman käytännön mukaisesti. Helsinki on aktiivisesti yhteydessä lainsäätäjään lainsäädännön mukaisen käytännön selkeyttämiseksi.

1.6.2020 voimaan tullut tieliikennelaki sisälsi uuden väistämissäännön. Tieliikennelain 24 § 3 momentin kohdan 4 mukaan ajoneuvolla on aina väistettävä muita tienkäyttäjiä tullessa ajoradalle jalkakäytävän tai pyörätien ylityksen jälkeen sekä kohdan 5 mukaan ajoneuvolla on aina väistettävä jalkakäytävää tai pyörätietä käyttävää jalankulkijaa, pyöräilijää tai mopoilijaa ylitettäessä jalkakäytävää tai pyörätietä. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että sivukadulta tulevalle ajoneuvolle väistämismukaisuutta osoittava liikennemerkki voidaan korvata kadun rakenteella. Tyypillisin esimerkki tästä on ns. ylijatkettu jalkakäytävä.

Uusi väistämissääntö on herättänyt keskustelua ja palautetta on saatu sitä mukaa, kun uusia rakenteellisia ratkaisuja on ilmestynyt katukuvaa. Tämä on korostunut talviaikaan.

Helsingissä ylijatkettua jalkakäytävää käytetään hyvin harkitusti ja tyypillisesti vain kohteissa, joissa korostetaan siirtymistä pääverkon kadulta rauhallisemmalle paikalliskadulle. Lisäksi ylijatkettu jalkakäytävä helpottaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kadun ylittämistä ja parantaa kadun ylittämisen turvallisuutta verrattuna ratkaisuun, jossa käytetään pelkkää suojatiemerkinä ilman rakenteellisia toimenpiteitä.

Ylijatketun jalkakäytävän tarkoituksen ja tunnettavuuden lisäämiseksi kaupunki laati asiasta tiedotteen 19.5.2021, jota päivitettiin 13.10.2022.

Monet kadunrakentamisen ratkaisut perustuvat tyyppiirustuksiin, jotta lopputulos olisi tienkäyttäjän näkökulmasta samanlainen ja siten ymmärrettävämpi eri kohteissa ympäri kaupunkia. Liikenne- ja katusuunnittelupalvelu laati ylijatketusta jalkakäytävästä oman tyyppiirustuksen vuonna 2021. Tyyppiirustuksessa on esitetty mm. yhteensä kuuden sentin korotus saavuttaessa sivukadun ajoradalta jalkakäytävän puolelle. Korotuksen arvioitiin olevan riittävä autoilijoille, mutta samalla vielä pyöräilijöille. Lainsäädäntö ei ota kantaa rakenteeseen tai korotuksen suuruuteen. Korotuksella parannetaan pääsuuntaa kulkevien jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sivukadun risteyksessä. Rakenteella myös osoitetaan autoilijoille muutosta pääverkon ja paikallisverkon välillä.

Alkuvuodesta 2023 useat kaupungit Kuntaliiton johdolla tapasivat liikenne- ja viestintäministeriön edustajan asiaan liittyen. Tapaamisissa käytiin läpi kuntien toiveita tieliikennelain jälkiarviointiin liittyen sekä tie-



liikennelain päivitys- ja selkeytystarpeita. Väistämissäännön selkeys yli-  
jatsettujen jalkakäytävien osalta nousi korostetusti esille, koska mm.  
talviolosuhteet vaihtelevat maan eri osissa voimakkaasti. Kuntaliitto  
toimitti listan tieliikennelain päivitys- ja selkeytystarpeista ministeriöön  
31.3.2023.

Keväällä 2024 liikenne- ja viestintäministeriö järjesti Kuntaliiton, Väylä-  
viraston ja Helsingin kaupungin edustajien kanssa keskustelutilaisuus-  
den väistämistäjärjestelyjen selkeyttämiseksi ylijatsettujen jalkakäytävien  
osalta. Mahdollinen ratkaisu ja liittyminen muuhun säädöskokonaisuu-  
teen on tällä hetkellä liikenne- ja viestintäministeriössä arvioitavana.

Aloitteessa nostetaan esiin erityisesti vaaratilanteet jalankulkijoille ja  
pyöräilijöille. "Väistämisvelvollisuus risteyksessä"-liikennemerkki eli  
kärkikolmio koskee ainoastaan ajoneuvojen ja raitiovaunujen välistä  
väistämistä. Jalankulkijan asemaan merkillä ei ole vaikutusta. Mikäli si-  
vukadulla on kärkikolmio ja kuljettaja ei tiedosta olevansa ylijatketulla  
jalkakäytävällä, nykyisiä liikennesääntöjä oikein tulkittaessa on perus-  
teltua olettaa, että risteyksessä ei ole suojatietä ja siten autolla ei olisi  
väistämisvelvollisuutta jalankulkijoihin. Kärkikolmio aiheuttaisi tilantees-  
sa, jossa autoilija ei ymmärrä olevansa ylijatketulla jalkakäytävällä, ny-  
kyisen lainsäädännön puitteissa hyvin vaarallisia tilanteita jalankulkijoil-  
le väistämissäännön vuoksi. Kärkikolmio on puolestaan turha tilantees-  
sa, jossa kuljettaja tiedostaa olevansa ylijatketulla jalkakäytävällä.

Väistämisen liikennesäännöt ja merkitsemisperiaatteet on ratkaistava  
lainsäädäntötasolla siten, ettei jokaisen tienpitäjien tarvitse erikseen  
tulkita tilanteita, milloin väistämisvelvollisuudesta voi syntyä epäselvyyt-  
tä. Liikenneturvallisuuden näkökulmasta ei ole toivottavaa, että kau-  
pungit tulkitsevat eri tavalla väistämissääntöjä ja niiden merkitsemistä.  
Tienkäyttäjän on voitava luottaa siihen, että väistämissäännöt merki-  
tään yhtenevästi koko maassa. Helsinki noudattaa nykyistä lainsäädän-  
töä uusia kohteita rakennettaessa. Ennen nykyisen lain voimaan tuloa  
rakennetuista kohteista "kärkikolmioita" ei ole systemaattisesti poistet-  
tu, mutta se tullaan tekemään lain siirtymäsäännösten puitteissa, jos yl-  
lä mainittu lainsäädäntömuutos ei etene.

Ylijatketut jalkakäytävät ovat erinomainen rakenteellinen ratkaisu pa-  
rantamaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sekä koros-  
tamaan liikennejärjestelyin kadun muuttumista pääverkon kadusta pai-  
kalliskaduksi. Nykyisessä lainsäädännön tilanteessa niitä käytetään  
harkiten korostamaan siirtymää pääverkolta paikallisverkolle, jota tukee  
myös liikenneympäristö ja paikallisverkon käyttötarkoitus. Liikenneon-  
nettomuuksien osalta ylijatketut jalkakäytävät eivät ole korostuneet  
vaarallisina paikkoina. Kaupungilla ei ole tiedossa yhtään jalankulkijaan  
kohdistunutta onnettomuutta ylijatketuilla jalkakäytävillä. Liittymissä on



07.01.2025

Asia/8

sattunut muutama ajoneuvojen väliseen omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus. Ratkaisu siis toimii yleensä toivotulla tavalla ja autoilijat osaavat väistää näissä tilanteissa hyvin. Erityisesti siinä vaiheessa, kun tämä melko uudehko järjestely tulee tutuksi kaikille. On kuitenkin tärkeää saada valtakunnallisesti yhtenäiset käytännöt järjestelyn toteuttamiseen. Helsinki pyrkii omalta osaltaan edistämään kaikille tienkäyttäjille selkeän ratkaisun löytämistä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja  
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jouni Korhonen, johtava liikenneasiantuntija: 09 310 52675  
jouni.korhonen(a)hel.fi